

Прикладний інструментарій мікроекономічного аналізу може бути використаний і при написанні третього аналітичного підрозділу дипломної роботи магістра спеціалізації «Економіка підприємства». Звичайно, кількість таких тем є обмеженою. Лист 5 презентаційних матеріалів містить перелік тем, вибраних із орієнтовної тематики магістерських дипломних робіт [1, 2], при розкритті яких аналітичний інструментарій діагностування проблеми може бути розширений за рахунок специфічного інструментарію мікроекономічного аналізу.

На прикладі діагностування стану конкуренції в галузі та ідентифікації типу ринкової структури варто проілюструвати, як саме за формою можуть виглядати результати застосування інструментів мікроекономічного аналізу. Зокрема, результати визначення кількості галузевих підприємств, складу ринкових лідерів можуть бути представлені за формою ілюстрації на листі 6 презентаційних матеріалів. Показники рівня ринкової концентрації можуть бути узагальнені за формою ілюстрації на листі 7 презентації. Форми подання результатів ідентифікації ефекту масштабу, оцінювання рівнів вертикальної інтеграції, диверсифікації діяльності, диференціації продукції можуть виглядати аналогічно.

Особливої уваги при написанні дипломної роботи заслуговують методи економетричного моделювання. Необхідно відзначити, що такі методи можуть бути використані не тільки для аналізу характеристик попиту як атрибуту ринкової структури, але й при виконанні конструктивного розділу дипломної роботи шляхом поєднання із інструментарієм проектного менеджменту, зокрема, при прогнозуванні обсягів матеріальних, фінансових ресурсів, розрахунках фінансових показників проектів. Побудову регресійної залежності можливо здійснити у середовищі MS Excel із використанням пакету «Аналіз даних», де на основі введеної вхідної інформації можна отримати параметри регресійної залежності та основні характеристики якості отриманої регресійної моделі.

Інструментарій мікроекономічного аналізу може бути використаний не тільки при виконанні діагностичного та конструктивного розділів дипломної роботи студентів спеціалізації «Економіка підприємства» шляхом поєднання з інструментарієм стратегічного аналізу та проектного менеджменту, але й при написанні кваліфікаційних робіт студентами всіх галузей знань і спеціальностей, які вивчали дисципліну «Мікроекономіка».

Список використаних джерел

1. Магістерська програма «Менеджмент проектів і консалтинг»: навчально-методичний комплекс. [Кол. авт. під кер. Л.П. Батенко]. — К.: КНЕУ, 2013. — 440 с.

2. Магістерська програма «Стратегічний менеджмент»: навчально-методичний комплекс. [Кол. авт. під кер. А.П. Наливайка]. — К.: КНЕУ, 2013. — 438 с.

Ключові слова: професійні компетенції економіста, теоретичний аналіз, мікроекономічний аналіз, прикладний інструментарій, кваліфікаційні роботи магістрів

Keywords: professional economist's competences, theoretical analysis, microeconomic analysis, applied tools, master's works

Інтернет-адреса публікації: <http://ibe.kneu.org/uk/azmuk-l-a-shherbatyuk-o-m-vykorystannya-trykladnogo-instrumentariyu-mikroekonomichnogo-analizu-pry-vykonanni-kvalifikatsijnyh-robot/>

Олександр Грабовенко,

магістр економіки підприємства, аспірант кафедри стратегії підприємств
hrabovenko.oleksandr@kneu.ua

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ДИВЕРСИФІКАЦІЄЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ВИКЛИКИ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІСТА

Oleksandr Hrabovenko,

Master of Business Economics, Graduate Student of Business Strategy
hrabovenko.oleksandr@kneu.ua

ICT IN ECONOMIC MANAGEMENT OF DIVERSIFICATION OF BUSINESS: CHALLENGES IN THE TRAINING OF MODERN ECONOMISTS

Інноваційність економічного розвитку, що притаманна постіндустріальному типу економіки, дедалі сильніше впливає на господарську діяльність підприємств. Нові умови функціо-

нування підприємств потребують їх постійного удосконалення, розвитку. Одним з дієвих способів розвитку підприємств постіндустріальної економіки є диверсифікація їх діяльності, що виражається у трьох її аспектах — системному (пристосування до ринкових умов чи проактивна поведінка); економічному (диверсифікація має результат і витрати, понесені на його досягнення, тобто характеризується ефективністю процесу); управлінському (диверсифікація є засобом розвитку підприємства, що потребує відповідного управління). Спроможність швидкої та гнучкої реакції на виклики зовнішнього середовища господарювання, можливість оптимізації структури витрат та асортиментної політики, спрямованої на забезпеченість суспільства благами відповідно його потребам і бажанням, ставить нові виклики перед економістами, фінансистами та управлінцями.

Ураховуючи важливість управлінського аспекту, виникає потреба більш глибокого дослідження проблеми виявлення і формування фахових компетенцій сучасного економіста чи менеджера, необхідних для успішної реалізації управлінських рішень у сфері диверсифікації виробництва за умов інноваційного економічного розвитку. Питаннями застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні процесами розвитку підприємств займалися М.П. Денисенко, І.В. Колос, Л.В. Балабанов, Т.І. Алачова [1], Г.А. Тигоренко [2], О.В. Орлик, Є.І. Івченко [3] та інші. Але досі залишаються відкритими питання щодо управління диверсифікацією діяльності підприємства з економічною вигодою для всіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів). І тут має місце розуміння сучасним управлінцем тенденцій постіндустріальної економіки й інноваційного типу розвитку, наслідкового скорочення життєвого циклу переважної більшості продуктів, значне скорочення часу на прийняття управлінських рішень, а також відкритість усім учасникам ринку інформації щодо підприємств, їх продуктів і технологій у силу значного розвитку та поширення інформаційно-комунікаційних технологій.

Виконання завдання з економічного управління диверсифікацією діяльності підприємств сучасними економістами, фінансистами та менеджерами є достатньо трудомістким, а його вирішення без спеціальної інформаційної підтримки є вкрай ускладненим.

У класичному трактуванні під диверсифікацією розуміють вихід підприємства у нові сфери бізнесу (диверсифікація виробництва) та розподіл інвестицій по різних фінансових інструментах (диверсифікація ризику). Але ще на початку ери постіндустріальної економіки І. Ансофф стверджував, що диверсифікація дозволяє компанії використати поточні переваги в нових сферах діяльності [4].

У постіндустріальній економіці диверсифікація — це безперервний процес зростання компанії (в нові сегменти, ринки, продукти, послуги, технології, фінансові інструменти), який передбачає необхідність економічного управління ним: планування (прогнозування, передбачення) змін; виявлення найприйнятніших альтернатив розвитку; організовування ресурсів (людей, фінансів, інформації тощо); координування, мотивування, контролювання тощо [5].

Нині застосовується чимало інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення успішного процесу економічного управління диверсифікацією підприємства сучасними економістами та управлінцями. Згідно чинного законодавства інформаційно-комунікаційна система — це «сукупність інформаційних і телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як одне ціле» [6].

На сьогодні існують потужні інформаційні системи імітаційного моделювання та бізнес-аналітики (Business Intelligence — BI), які здатні поєднувати в собі процеси як збору даних, аналізу, моделювання й прогнозування, так і підвищення поточної продуктивності робіт і якості планування [7, с. 312]. Дані системи дозволяють поглиблено вивчати і аналізувати дані, зокрема за допомогою засобів OLAP (On-Line Analytical Processing), здобувати дані за допомогою технологій інтелектуального і глибинного аналізу — Data Mining, когнітивного аналізу даних (напр., методи нейронних мереж [8, с. 276]) та тренду сьогодення — Big Data — вилучення необхідної інформації із «великих даних» [9]. Для застосування цих методів існують програмні продукти, опановувати та використовувати які, на нашу думку, повинен уміти сучасний фахівець у сфері економіки, фінансів і менеджменту. Power BI, Rapid Miner, статистичний пакет STATISTICA являють собою потужну аналітику даних, моделювання ситуацій і перевірку гіпотез, а також дозволяють приймати адекватні управлінські рішення, зокрема, в контексті економічного управління диверсифікаційними процесами на підприємстві. Не можна оминути й системи ІТ-підтримки ухвалення управлінських рішень (СППР), наприклад «Вибір 5» — аналітична система, заснова-

на на методі аналізу ієрархій [10], чи вдосконаленіших систем, які застосовують описані вище методи аналізу даних.

Ефективність економічного управління будь-якими процесами також залежить від тісноти налагодженості зв'язків між постачальниками і замовниками й підвищення рівня операційної ефективності. Комунікативні питання вирішуються системами підтримки відносин — SCM і SRM, а операційна ефективність досягається за допомогою застосування ERP-систем (Enterprise Resource Planning). ERP-системи дають змогу оптимізувати управлінські процеси на підприємстві, створювати сприятливе середовище для ефективного використання всіх його ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових тощо), а отже, забезпечувати ефективність процесу формулювання, розроблення й реалізації стратегій підприємства [7, с. 314]. Найвідоміші серед згаданих систем є продукти компаній Oracle, SAP, Microsoft, 1C; менш відомі — Галактика, Логос, IT-Enterprise тощо.

Таким чином, для успішного економічного управління диверсифікацією діяльності підприємства, сучасні спеціалісти повинні застосовувати інформаційно-комунікаційні технології як у сфері роботи з даними, так і в сфері підтримки операційної ефективності управління процесами диверсифікації. Виходячи з того, що сучасна економіка характеризується швидким розвитком інформаційно-комунікаційних систем і технологій, задачами вищих навчальних закладів мають бути: 1) просвітницька, що полягає у висвітленні для студентів викликів інформаційного суспільства; 2) методико-прикладна, яка виявляється у навчанні студентів новим методам обробки та аналізу інформації; 3) проблемно-орієнтована, спрямована на формування у студентів компетентностей розуміння алгоритмів когнітивної бізнес-аналітики. Випускник повинен відповідати вимогам і викликам нової економіки, зокрема для успішної реалізації управлінських рішень у межах процесу диверсифікації виробництва, застосовуючи і сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які дають змогу сучасному фахівцю гнучко та оперативно вирішувати економічні завдання з найбільшою вигодою для суспільства.

Список використаних джерел

1. Балабанова Л.В., Алачева Т.И. Информационное обеспечение обоснования управленческих решений в условиях маркетинговой ориентации предприятия: Монография. — Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. — 143 с.
2. Автоматизированные информационные технологии в экономике / Под ред. Г.А. Тигоренко. — М.: Компьютер, 1998. — 400 с.
3. Івченко Є.І. Інформаційно-комунікаційні технології як ключовий фактор управління інноваційним розвитком підприємств/ Є.І. Івченко // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. — 2008. — № 4 (4). — С. 80–91.
4. Ansoff I.H. Synergies and Capabilities Profile. — New York: Penguin Books. — 1965. — 626 p.
5. Гребешкова О., Грабовенко О. Диверсифікація діяльності підприємства в контексті економічного управління // Економіка підприємства: теорія і практика [Електронний ресурс]: зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 13 жовт. 2016 р. — С. 132–133.
6. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (Ред. від 19.04.2014 р., 80/94-вр).
7. Верба В.А. Управление развитием компании: навч. посіб. / В.А. Верба, О.М. Гребешкова. — К.: КНЕУ, 2011. — 482 с.
8. Когнитивная бизнес-аналитика: Учебник/ Под научн. ред. М.Н. Абдикеева. — М.: ИНФРА-М, 2014. — 511с. + CD-R. — (Учебник для программы MBA).
9. Революция Big Data: Как извлечь необходимую информацию из «Больших Данных»? [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: <http://statsoft.ru/products/Enterprise/big-data.php>— Назв. з екрану (15.11.2016р).
10. Офіційний сайт компанії-розробника СППР «Вибір» — «Центр Изучения и Развития Информационных Технологий и Автоматизированных Систем» — <http://www.ciritas.ru> (15.11.2016 р).

Интернет-адреса публікації: <http://ibe.kneu.org/uk/grabovenko-o-v-informatsijno-komunikatsijni-tehnologiyi-v-ekonomichnomu-upravlinni-dyversyfikatsiyeyu-diyalnosti-pidpryyemstva-vyklyky-u-pidgotovtsi-suchasnogo-ekonomista/>